

“Yenilenemeyenler” Destek Mekanizmasından Çıkarılmalı...

YEKDEM'DE TL'YE DÖNÜŞ YETMEZ, SUİSTİMAL DE BİTMELİ

EMO Yönetim Kurulu, elektrik maliyetlerini artıran Yenilenebilir Enerji Kaynaklarından Elektrik Üretimini Destekleme Mekanizması (YEKDEM) kapsamındaki dolar bazlı alım garantilerinin TL'ye dönüştürülmesini olumlu olarak değerlendirerek, YEKDEM'in amacına uygun hale getirilmesi için 50 MW'ın üzerindeki üretim tesisleri ile atık lastik, çöp, orman ve tarım ürünlerinin yakıldığı tesislerin destek kapsamından çıkarılmasını istedi. Değişimle güneş enerjisine verilen fiyatın yüzde 67 azaldığına dikkat çekilen açıklamada, rüzgar enerjisi yatırımlarında da düşeceği ifade edildi.

EMO Yönetim Kurulu'nun, 5 Şubat 2021 tarihinde gerçekleştirdiği basın açıklamasında; YEKDEM kapsamında 1 Temmuz 2021 ile 31 Aralık 2025 arasında devreye girecek YEK belgeli santrallara, 10 yıl boyunca TL üzerinden alım garantili fiyat uygulanacağı belirtilerek, bu santrallarda yerli ekipman kullanılması halinde de 5 yıl boyunca ek destek verileceği hatırlatıldı. 30 Haziran 2021 tarihine kadar işletmeye girecek santrallar için ise dolar bazlı ödemelerin 10 yıl süreyle devam edeceğinin belirtildiği açıklamada, 2020 yılında YEKDEM'in toplam maliyetinin 46.3 Milyar TL'yi aştığına vurgu yapıldı.

Yeni uygulama kapsamında kilovatsaat başına; hidroelektrik kaynaklar için 40 kuruş, güneş ve rüzgar 32 kuruş, jeotermal 54 kuruş, biyokütle için ise 32-54 kuruş arasında fiyat belirlendiğini belirtilen açıklamada, rakamların 3'er aylık dönemlerde ÜFE-TÜFE oranları ve döviz kurlarındaki değişimlere göre güncelleneceği bilgisine yer verildi.

7257 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik

Yapılmasına Dair Kanun'un TBMM komisyonlarındaki görüşmelerinde EMO'nun YEKDEM'in elektrik tarifeleri üzerinde baskı unsuruna dönüştüğüne vurgu yaparak, TL'ye dönülmesinin yanında, kaynak türüne bakılmaksızın 50 MW'ın üzerindeki elektrik üretim tesislerinin YEKDEM dışına çıkarılması, atık lastiklerin, belediye çöplerinin, orman ve tarım ürünlerinin yakılmasının biyokütle tanımından çıkartılmasını istediği hatırlatıldı. Ödemelerin TL'ye

çevrilmesi ve biyokütlenin alt gruplara bölünerek atık lastik yakılmasına verilen desteklerin piyasa normallerine çekilmesinin olumlu olduğuna vurgu yapılan açıklamada, şöyle denildi:

“Ancak HES, JES ve Termal Bertaraf (orman ve tarımsal ürünlerin yakılması) kaynakları için YEKDEM suistimalinin devam edeceği görülmektedir. Kısaca YEKDEM uygulamasındaki yanlışlar fark edilmiş, ancak halen yanlıştan tam olarak dönülmemiştir.”

Yenilenebilir Enerji Kaynağına Dayalı Üretim Tesis Tipi	YEKDEM Fiyatı	YEKDEM Fiyatı	Fiyat Farkı	Güncelleme Üst Sınırı	
	2021 Öncesi* cent/kWh	2021 Sonrası** cent/kWh		cent/kWh***	
Hidroelektrik (HES)	7,3	5,5	25%	6,4	
Rüzgar (RES)	7,3	4,4	40%	5,1	
Jeotermal (JES)	10,5	7,5	29%	8,6	
Biyokütle (BES)	Çöp Gazı Atık Lastik	13,3	4,4	67%	5,1
	Biyometanizasyon	13,3	7,5	44%	8,6
	Termal Bertaraf	13,3	6,9	48%	8,0
Güneş (GES)	13,3	4,4	67%	5,1	

K belgeli elektrik üretim tesislerine 10 yıl süresince ödenecek bedel

**1.7.2021-31.12.2025 tarihleri arasında işletmeye girecek YEK belgeli elektrik üretim tesislerine üçer aylık dönemlerde ÜFE-TÜFE oranları ve döviz kurlarındaki değişimlere göre yapılacak ödeme

***YEKDEM fiyatlarının güncellenmesinde dikkate alınacak üst sınır

2021 ilk çeyrek fiyatı için 1\$ = 7,2 TL - Elektrik Piyasası Takas Fiyatı ~ 4,16 \$cent/kwh

Güneşe Sırt Çevirdiler

Yeni sistemde de araba lastiği ve belediye çöplerinin yenilenebilir, GES, RES ve çöp gazının ise “yeterince” yenilenebilir sayılmadığı ifade edilerek, GES’ler için YEKDEM teşviklerin TL’ye dönüşle birlikte yüzde 67 oranında azaltıldığına dikkat çekilerek şu ifadelerle yer verildi:

“Lisanslı kapasite tahsisinde çoklu başvuru durumunda mevcut mevzuat gereği, YEKDEM fiyatından başlanarak eksiltme yapılacağı, lisanssız GES’lerde ise alınan sistem kullanım bedelleri göz önüne alındığında GES için YEKDEM teşviklerinin bir anlamı kalmamıştır. Dünyada yaşanan enerji dönüşümüyle, enerjinin tüketildiği noktada yurttaşın kendi enerjisini sağlaması teşvik edilerek, altyapı işletme maliyetleri ve kayıpların en aza indirilmesi hedeflenmektedir. Bizde ise siyasi iktidar GES potansiyeline sırt çevirerek kendi gölgesinin karallığında yol almayı tercih etmektedir.

RES yatırımlarında, piyasa takas fiyatının (PTF) altında verilen fiyatlar

için yerli üretim teşviklerinin verilmesi, yerlilik politikası ile çelişmektedir. Yatırımcılar dövizde yaşanan dalgalanmalar ve Koronavirüs salgınının da etkisi ile artan finansman maliyeti yerine, yerli parçalarda teşvik olmadığı için ucuz finansman kaynaklarına, üretici ülkelerin ihracat kredilerine (ECA) yönelecektir. Bunun sonucu olarak türbini oluşturan parçalar, ülkemizin yerli rüzgar endüstrisinden temin edilmek yerine yurtdışından ithal edilecektir.”

Değişiklikle mevcut yatırımların hızlanacağı beklentisine yer verilen açıklamada, önümüzdeki döneme ilişkin tahminlere şöyle yer verildi:

“Ülkemizin rüzgar enerjisi yatırımlarında her ne kadar mevcut YEKDEM etkisi ile 2021 yılı içerisinde hareketlilik gözlenecek olsa da 2022-2023 yıllarında yeni RES yatırımlarının çok azalacağı öngörülmektedir. Çöp gazı tesisleri yerel yönetimler tarafından kentsel atıklardan elde edilen metan gazının değerlendirildiği geri kazanım tesisleri olup yatırımların geri dönüş süreleri uzayacağı için 2021’den sonra

yenilerinin eklenmesi finansal zorluklar nedeniyle mümkün görünmemektedir.”

Milletlerarası anlaşmayla Akkuyu Nükleer Santralı’nın ilk 2 ünitesinin üreteceği elektriğin yüzde 70’ine 15 yıl boyunca kilovatsaat başına 12,35 solar sent verilmesi kabul edildiğinin hatırlatıldığı açıklamada, YEKDEM ödemelerinde TL’ye dönülerek, yarıya yakın indirimlerin yapıldığı ekonomik koşullarda 10 yıl önce yapılan bir anlaşma ile piyasanın 3 katı maliyetle dolar bazlı alım garantisi verilmesinin kabul edilemez olduğuna vurgu yapıldı.

Açıklamada, YEKDEM yönetmeliğinin tam olarak amacına uygun hale getirilebilmesi için HES’ler, atık lastik tesisleri ve orman ürünlerinin yakılmasın YEKDEM kapsamında çıkartılması, JES’lere verilen fiyatların PTF düzeyine çekilmesi ve Çarşamba Biyokütle Enerji Santralı gibi ÇED süreci halen mahkemelik olan projelerin 2021 YEKDEM listesinden çıkarması önerilerine yer verildi.

Elektronik MDK Alt Çalışma Grupları İçin Başvuru Duyurusu

Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) İzmir Şubesi Elektronik Mühendisliği Meslek Dalı Komisyonu’nun çalışmaları kapsamında 17 alt çalışma grubu kurulacaktır. Komisyon çalışmaları kapsamında faaliyetlerini yürütecek alt çalışma gruplarına EMO üyelerinin yanı sıra eğitimlerine 3. ve 4. sınıflarda devam eden EMO-Genç üyelerinin de başvurularının alınması hedeflenmektedir. Alt çalışma gruplarının listesi ve başvuru formu bağlantısına yazımızın devamından ulaşabilirsiniz.

EMO İzmir Şubesi Elektronik Mühendisliği Meslek Dalı Komisyonu çalışmaları kapsamında aşağıdaki alt çalışma gruplarının kurulması benimsenmiştir:

-PCB Tasarım ve Analizleri	-Komponent Mühendisliği
-Gömülü Sistem Tasarımları	-Proje Yönetimi ve Proje Destek Programları
-Android / iOS / Web Uygulamaları	-Teknik Servis Uygulamaları
-RF, Anten ve Haberleşme Teknolojileri	-Elektronik Üretim
-Endüstriyel Otomasyon Uygulamaları	-Test ve Ölçüm
-Simülasyon Sistemleri	-Yapay Zeka ve Uygulamaları
-Robotik - Mekatronik Sistemler	-IoT Uygulamaları
-Güç Elektroniği ve Enerji Depolama Sistemleri	-Tıp Alanındaki Mühendislik Uygulamaları
-PLD Uygulamaları	

Alt çalışma gruplarında yer almak isteyen üyelerimiz ve EMO-Genç üyeleri aşağıdaki bağlantı üzerinden başvuru işlemlerini gerçekleştirebilirler:

Başvuru Formu: <https://forms.gle/Q74uieopvDEMYkhq6>